

Språkrörens (MP) sommartal 2024

Talare

Daniel Helldén
Språkrör
Amanda Lind
Språkrör

Datum

19 augusti 2024

Plats

Undersåker

Daniel Helldén:

Hej! Vad fint att få vara här i vackra Undersåker tillsammans med er.

I helgen inledde vi vår gemensamma resa längs Inlandsbanan. Vi började med besök i Orsa och kommer att avsluta i Gällivare till helgen. På vägen ska vi göra en lång rad stopp och möta människor, föreningar och företag som driver samhället framåt.

Både Siljansbygden (som vi nu kommer ifrån) och Åre kommun är underbara platser för en paus i vardagen i vackra landskap. Men all denna skönhet är inte bara av naturen given. Det som ger dessa platser en själ, liv, de kulturlandskap som är så viktiga för de vackra vyerna – det är ju alla ni som bor här. Alla som kallar denna plats sitt hem.

Ni som inte bara njuter av omgivningen, utan också jobbar för att vårda den och skapa levande lokalsamhällen – som jordbrukare eller i besöksnäringen, som hantverkare, lärare, undersköterska i hemtjänsten, eller som engagerad i civilsamhället.

Det är alla invånare tillsammans som bygger samhällen där man kan leva goda liv, och platser som vi älskar.

Amanda Lind:

När vi reser längs genom Sverige gör vi det delvis genom samhällen som lyser upp av den omställning som sker här och nu.

Människor, föreningar och företag runt om i Sverige bygger varje dag det gröna

framtidsländ som inte bara möter klimatkrisen – utan också samtidigt bygger starka, trygga och robusta lokalsamhällen. Som inte bara möter klimatkrisen – utan också ser och tillvaratar de möjligheter som kommer med den omställning som är nödvändig.

Nya jobb växer fram när andra försvinner, och när marknaden skriker efter innovationer, grön energi och ny teknik finns det krafter som tar vid. Både i det stora i och i det lilla. När tåget väl börjat gå kan omställningen gå fort.

Norra Sverige har på många sätt under det senaste decenniet blivit sinnebilderna av en grön omställning som går från ord till handling. Industrier som för inte allt för länge sedan sågs som en stor källa till utsläpp har istället blivit en symbol för den gröna omställningen.

Det har inte skett av sig självt. Det har skett genom människors och företags handlingskraft och vilja att vara med, men också genom politisk vilja och politiskt mod.

Sverige som land har mycket att vinna på den gröna nyindustrialiseringen i norra Sverige. Men lokalt kämpar också många med en fadd eftersmak.

Klimatsatsningar skuggas av lokal miljöförstöring och en hotad rennäring. Lokalbefolkningen kan inte lita på att vinsterna av en exploatering kommer dem till del. Och nödvändiga välfärdssatsningar hamnar i skymundan när allt ljus riktas mot industrierna.

Och på orter som många ser som sina semesterparadis, ser lokalbor hur turismen också för med sig annat än arbetstillfällen och en blomstrande ort – som när renskötseln drabbas eller överexploatering skapar fara för ras vid extremväder.

Allt detta, från industriexploatering till ökad inhemsk turism måste göras så att det gynnar de bygder och människor som bidrar. Besöksnäringen ska stärka lokalsamhället, inte slita på det. En omställning är inte grön om den inte också gynnar lokalsamhället.

Det är politikens ansvar att skapa förutsättningar för att lokalsamhällen runt om i vårt avlånga land ska komma starkare ut på andra sidan klimatomställningen.

Ett nära exempel här är att kommuner måste få betalt för den förnybara energi som de bidrar med – det ska löna sig att vara en del av lösningen. Jämtland bidrar med en enorm samhällsnytta genom all den förnybara energi som produceras i länet – jämtländska kommuner och jämtlänningar måste börja få betalt för det!

Att regeringen stoppade detta är obegripligt.

Regeringen sviker och agerar som om det vore klimatpolitiken som är ett hot mot såväl välstånd som utveckling – inte klimatförändringarna. Ingenting kunde vara mer fel.

Daniel Helldén:

Vi lever i klimatförändringarnas tid. I en tid när extremväder är det nya normala och där värmerekord är mer regel än undantag.

Det ställer inte bara krav på oss politiker att inse allvaret och agera för att minska utsläppen – utan också på att anpassa våra samhällen och mildra konsekvenserna av de klimatförändringar som redan är här.

Att som Ulf Kristerssons regering göra så lite som möjligt är ansvarslöst.

Det är att stjälpas över ansvaret i knät på dig och mig. På familjerna som får sina källare översvämmade, på lantbrukare som står med enorma kostnader när skördarna sviker och på äldre som inte kan vistas utomhus under de allra varmaste dagarna.

Förra året drabbades Åre by av enorma översvämningar som fick husgrunder att ge vika och enorma mängder grus och sten att dras med. Arbetet med återställningen pågår fortfarande och notan väntas landa på närmare 50 miljoner kronor.

Runt om i hela landet har hus under de senaste åren allt oftare drabbats av så stora skador på grund av extremväder att försäkringsbolagen tvingas höja premierna. Och alla experter är eniga om en sak: agerar vi inte kraftfullt nu, är det här bara början.

Vi behöver inte bara stoppa utsläppen – vi behöver rusta Sverige och bygga våra samhällen robusta inför effekterna av klimatförändringarna. Ju fler gånger regeringen trycker på snooze-knappen, desto större blir det här behovet.

Regeringen måste orka lämna gamla hjulspår och blicka framåt.

När vi nu åker på Inlandsbanan gör vi det på en räls som på vissa platser är över hundra år. Redan under 1800-talet kunde delar av banan användas, och den har sedan dess varit en förutsättning för att fungerande samhällen längs med banan både ska kunna växa fram och utvecklas.

Men för det krävdes det att människor för längesen vågade fatta beslut för framtiden. Nu behöver vi göra samma sak. Vi måste investera i ny järnväg i hela landet, och i tåg som går i tid och som människor kan lita på. Inte bara idag – utan också för kommande generationer.

Amanda Lind:

Vi är många som har tagit tåget i sommar. På semesteräventyr eller för att hälsa på släkten. Många är vi också som är beroende av tåget för arbetspendling. Men för allt för många har resorna allt för ofta försenats, eller helt ställts in.

Ideologiskt motiverade avregleringar har skadat den svenska järnvägen, precis som de har skadat välfärden. Gång på gång har högern också stoppat både underhåll och nya satsningar på järnväg. Det har lämnat Sverige med en underkapacitet som kommer att ta lång tid att komma ikapp.

Men samtidigt som människor sitter på perronger och väntar sitter regeringen på händerna.

Idag kom beskedet från SJ att man inte längre har råd att köra nattåg från Göteborg till Duved eller Umeå. Det är ytterligare ett bevis på hur den drivna politiken sviker hela landet. Vi vill att regeringen agerar – självklart ska det gå att åka nattåg från Göteborg till norra Sverige.

Tidöregeringen började sin mandatperiod med att stoppa planerade järnvägssatsningar och skära ner 750 miljoner på järnvägsunderhållet. Sedan

tackade de aktivt nej till möjligheten att få medfinansiering från EU för nya järnvägssatsningar. Det är ansvarslöst.

Allt fler människor vill resa klimatsmart, men regeringen gör, bokstavligen, att Sverige missar tåget!.

Staten måste ta ett tydligt helhetsansvar över underhållet av järnvägen. Det är uppenbart att Trafikverket inte klarar av sitt uppdrag. Det är hög tid att myndigheten delas upp i två och att järnvägen prioriteras betydligt högre än idag.

Men, trots allt: Av alla sätt att resa på är nog nattåg det som jag personligen tycker om allra bäst. Det är en speciell känsla att somna på ett ställe och vakna upp på ett annat.

Möjligheten behöver komma fler till del – och nattågen gå till fler ställen, både inom Sverige och till våra grannländer.

Vi vill att nattågen som går hit till Jämtland inte stannar bara här – utan fortsätter in i Norge och till Trondheim. Vi vill också se direkttag dagtid. Det skulle göra mycket både för alla som bor i trakterna, för näringslivet och för alla som får en ny destination att vakna upp på under semestern.

Jämtlandspolitiker har vädjat till regeringen om direktlinjer till Trondheim. De har skrivit brev. Men från infrastrukturministern kommer inga svar. Norge är startklara, vad väntar regeringen på?

Daniel Helldén:

Samtidigt som vi ska bygga ut järnvägen i hela Sverige måste vi göra den tillgänglig för fler. För att människor på riktigt ska ha förutsättningar att välja tåget framför flyget eller bilen behöver den inte bara finnas i hela landet – man behöver också ha råd att åka – till arbetet, vännerna och på semester. Idag finns det alltför många sträckor i Sverige där flyget inte ens kostar en femtedel så mycket som tåget. Det är helt uppåt väggarna.

Vi vill att Sverige följer efter Tyskland och inför ett Sverigekort, som för små pengar ger stora möjligheter: möjligheter till enklare jobbpendling, möjligheter

till bekvämare semester i vårt vackra land, samtidigt som naturen sveper förbi utanför fönstret.

Skogen, havet och sjöarna gör Sommarsverige till något av det finaste vi har.

I Orsa, där vår resa började, är Inlandsbanan besjungen av Hellzephyrs poporkester om hur tåget, eller rälsbussen, “skakar spåret fram [...] över kullar genom skogsbevuxet land”. Vår resa på Inlandsbanan är lika mycket en resa genom skogen.

Skogen är hem åt otaliga arter, en källa till kraft och återhämtning och en motståndskraft mot klimatförändringarna. Våra skogar är också kronor och ören.

Över 300 000 enskilda skogsägare äger tillsammans nästan hälften av all skogsmark i Sverige. En unik mångfald av skogsägare. Men den mångfalden återspeglas inte i skogsbruket. Där är kalhyggesbruket idag helt dominerande, och används på 97 procent av den brukade skogen. Möjligheten att välja hur man brukar skogen är kraftigt begränsad – vinnarna blir skogsindustrin, förlorarna de små skogsägarna.

Det är dags att politiken slutar springa de stora skogsbolagens ärenden och istället ger skogsägarna makten att välja. Nya affärsmodeller – nya sätt att tjäna pengar på sin skog – måste utvecklas, förmånliga skogslån ges till de som vill ställa om till hyggesfritt och oberoende rådgivning komma fler till del. Så kan det bli lönsamt att bruka skogen utan att förbruka den.

Amanda Lind:

Sveriges skogar, vilda natur och vandringsleder hör sommaren till. Vi är många som under de senaste månaderna på något sätt har nyttjat lite av allt det som vårt lands vackra natur har att ge.

Att vandra på någon av de vandringsleder som tar en över bäckar, ner i dalar och ut på fjället är något som jag hoppas att alla får chansen till. Men ska alla faktiskt få den möjligheten måste tillgången till naturen säkras.

Regeringen har gjort det rakt motsatta. Friluftslivet har tvingats till

neddragningar samtidigt som politiker på fler än ett sätt försökt sälja ut allemansrätten.

Redan nu syns konsekvenserna av den förda politiken: mindre natur skyddas och vandringsleder tvingas stänga när underhållet tryter.

Det är hög tid att investera i vår natur. Vi vill satsa på skydd och skötsel av naturen!

Den gröna omställningen är inte bara en klimatomställning, utan en samhällsomvandling – som ska ge en välfungerande välfärd i hela landet.

Under sommaren som gått har larmen från vården fortsatt att dugga tätt. Brist på personal, fullbeläggningar och labyrinter fram till rätt hjälp har tillåtits bli till vardag i så gott som hela landet.

Nu har det gått över ett halvår sedan statsministern lovade att ingen skulle behöva sägas upp inom vården. Det blev ett löfte som snabbt kunde läggas till den allt mer växande högen av tomma ord från regeringen.

Vårdpersonalen tvingas alltjämt försöka springa ännu snabbare samtidigt som patienter och anhöriga lämnas i sticket och inte får den vård de behöver.

Vi kräver rejäla satsningar på hela vårdkedjan. Den nära vården måste fungera i hela Sverige!

Vi måste också investera i människor, i mer tid att leva och i varandra. Vi vill se reformer för kortare arbetstid, för en fyradagarsvecka och för att människor ska ges möjlighet till mer tid för det som betyder mest.

När vi tillsammans genomför den gröna samhällsomvandlingen ska den komma med hopp och framtidstro för alla. Den gröna omställningen ska leda till tryggare och rikare liv, och till ett starkare välfärdssamhälle för oss alla.

Berättelserna om hur framtidsutsikterna har sinat är många. Brist på arbetstillfällen, ekonomisk trygghet och fungerande sociala skyddsnät river upp det kontrakt som en gång byggde välfärdslandet Sverige.

Ska det återuppbyggas krävs stora investeringar i det som är vårt gemensamma. I vården, skolan, socialtjänsten och poliser – men också i kulturen och i civilsamhället.

Under resor och besök i hela landet har vi många gånger mött människor som tillsammans med andra och genom föreningslivet sett till att den egna hembygden får liv genom idrottsföreningar, lokalrevyer, bygdegårdar och mötesplatser.

Också det bygger starka samhällen där vi värnar om varandra och det gemensamma.

Daniel Helldén:

Vi behöver värna varandra. När jag ser ut över omgivningen här (utanför) blir det för några ögonblick svårt att föreställa sig hur omvärlden som är bortom det vi kan se här och nu faktiskt ser ut. För trots det vackra som vi står mitt i bland, så skakar världen.

Putins vansinniga invasionskrig mot Ukraina har satt hela Europa i gungning. Vårt stöd till Ukraina – från Sverige och från EU – måste vara orubbligt.

Samtidigt har Gaza sedan Hamas vidriga terrordåd och Israels oproportionerliga svar förvandlats till ett helvete på jorden och under sommaren har vi med fasa kunnat följa hur spänningarna i hela regionen eskalerar.

Sverige måste vara en tydlig och aktiv röst för fred och frihet i världen. För ett fritt Palestina och en långsiktigt hållbar fred i regionen. Fram tills det att Israel drar tillbaka sina bosättningar och kriget tar slut måste omvärldens svar vara resolut.

Krigen i Ukraina och Gaza kommer på många sätt att påverka omvärlden under lång tid framöver, men det kommer också alla krig, katastrofer och konflikter som sker i skuggan av dem.

De kommande åren kommer att vara avgörande för hur världen vi lever i formas och vilken framtid vi bygger tillsammans. Sveriges starka röst för fred och demokrati, mer jämställdhet, jämlikhet och frihet, måste stå stark – även när det

blåser hårt.

Amanda Lind:

Samtidigt, här hemma:

Här finns en framtidskraft som inte ens Ulf Kristerssons ansvarlösa regering kan sätta stopp för. En kraft som drivs av visioner, idéer och tron på ett bättre samhälle driver fram en omställning som handlar om så mycket mer än minskade utsläpp. Den handlar om ett Sverige som håller ihop – och som växer in i framtiden.

Det är det Sverige som vi möts av under vår resa och i vår egen vardag. Som drivs av människor, företag och lokalsamhällen som tillsammans gör en samhällsomvandling.

Här blir det tydligt att landsbygdspolitik aldrig får reduceras till bensinpriser utan handlar om så mycket mer: om arbetstillfällen och bostäder, om skolor och tillgången på sjukvård, om trygghet i livets alla faser. Om att samhället, det som är vårt gemensamma, ska finnas där när vi behöver det.

När vi reser längst med Inlandsbanan gör vi en resa tillsammans med många av människorna som varje dag gör vårt land till en bättre plats för fler. Som ger barn och unga hopp och framtidstro. Som ger allt för att det vi har inte bara ska finnas kvar – utan finnas till för fler. Både idag, imorgon och om hundra år.

Imorgon sätter vi oss på tåget igen.

Då går resan vidare mot Vilhelmina, Storuman, Jokkmokk, Boden och Gällivare.

Men ikväll hoppas vi att få möjlighet att samtala med många av er som är här i Undersåker. Tack för att ni har lyssnat!

Taggar

2020-tal, 2024, Kvinna, Man, Miljöpartiet, Politiska tal, Sommartal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/sprakrorens-mp-sommartal-2024>